

Kalendárium významných výročí osobností Oravy v roku 2019

JANUÁR

3. január

210. výročie narodenia Daniela Sontága

Daniel Sontág (3.1.1809 v Dolnom Kubíne - 4.4.1867 v Trnave), historik, právnik, zaslúžil sa o prevezenie, usporiadanie a sprístupnenie Čaplovičovej knižnice, venoval sa regionálnym dejinám a genealógii.

Mesto: Dolný Kubín

16. januára

45. výročie úmrtia Jozefa Bakalu

Jozef Bakala (29.12.1907 v Sedliackej Dubovej – 16.1.1974 v Nitre), právnik, odborný spisovateľ, prispel k rozvoju roľníckeho družstevného práva, autor vysokoškolských učebníc.

Obec: Sedliacka Dubová

20. januára

50. výročie úmrtia Jozefa Ciekeru

Jozef Cieker (21.6.1907 v Krásnej Hôrke – 20.1.1969 v Madride, Španielsko), funkcionár Slovenského štátu, patril zakladateľom Slovenskej národnej rady v zahraničí, bol jej podpredseda a vedúci odbočky v Španielsku.

Mesto: Tvrdošín

25. január

195. výročie narodenia Andreja Žaškovského

Andrej Žaškovský (25.1.1824 v Dolnom Kubíne – 15.5.1882 v Egri, Maďarsko), hudobný skladateľ, organista, hudobný pedagóg.

Mesto: Dolný Kubín

28. január

135. výročie narodenia Miloša Janoška

Miloš Janoška (28.1.1884 v Jasenovej – 28.12.1963 v Liptovskom Mikuláši), pseudonym *Radúz Magurin*, pedagóg, prvý slovenský škôldozorca liptovskomikuláškého školského inšpektorátu, autor slovenských učebníc, organizátor slovenskej turistiky, zakladateľ časopisu *Krásy Slovenska*.

Obec: Jasenová

31. január

150. výročie narodenia Alberta Škarvana

Albert Škarvan (31.1.1869 v Tvrdošíne – 29.3.1926 v Liptovskom Hrádku), lekár, publicista a prekladateľ.

Mesto: Tvrdošín

2. február

170. výročie narodenia Pavla Orságha Hviezdoslava

Pavol Orságh Hviezdoslav (2.2.1849 vo Vyšnom Kubíne – 8.11.1921 v Dolnom Kubíne), klasik slovenskej literatúry, vynikajúci básnik, dramatik a prekladateľ.

Mesto: Dolný Kubín

3. februára

105. výročie narodenia a 25. výročie úmrtia Ivana Chodáka

Ivan Chodák (3. 2.1914 v Dolnom Kubíne - 14. 2. 1994 v Bratislave), lekár, športovec, viacnásobný reprezentant vo futbale i v hokeji, futbalový tréner, zakladateľ Spolku Oravcov v Bratislave, od r. 1995 nesie jeho meno aj Cena Fair Play, ktorá je každoročne udeľovaná športovcom v Dolnom Kubíne.

Mesto: Dolný Kubín

6. februára

135. výročie narodenia Jozefa Maťašáka

Jozef Maťašák (6.2.1884 v Oravskom Podzámku – 19.9.1926 v Prahe), kňaz, propagátor turistiky a značkář, turistická útulňa na Zverovke nesie jeho meno.

Obec: Oravský Podzámok

9. februára

95. výročie narodenia Pavla Vojtaššáka

Pavol Vojtaššák (9.2.1924 v Zákamennom – 27.2.1982 v Bratislave), právnik, pôsobil ako vedúci oddelenia zahranično-obchodných vzťahov Ústavu hospodárskeho práva v Bratislave.

Obec: Zákamenné

13. februára

85. výročie úmrtia Mateja Murína

Matej Murín (22.2.1860 v Námestove – 13.2.1934 v Žiline), podnikateľ, člen Slovenského spevokolu, signatár Deklarácie slovenského národa v Martine.

Mesto: Námestovo

15. februára

130. výročie narodenia a 85. výročie úmrtia Jána Trnkóciho

Ján Trnkóci (15.2.1889 v Dolnom Kubíne – 21.3.1934 v Ružomberku), kníhtlačiar, redaktor, verejný činiteľ, majiteľ Slovenskej kníhtlačiarne Jána Trnkóciho v Dolnom Kubíne, zakladateľ a člen Hviezdoslavovej besedy, ochotnícky herec.

Mesto: Dolný Kubín

17. februára

120. výročie narodenia Františka Skyčáka

František Skyčák st., pseud. Syn zôr (17.2.1899 v Kline – 5.1.1945 v Spišskej Kapitule), učiteľ, publicista, jeden z najplodnejších katolíckych publicistov svojej doby, prekladal z nemčiny.

Obec: Klin

21. februára

65. výročie úmrtia Jána Natšina

Ján Natšin (20.9.1886 v Breze – 21.2.1954 v Piešťanoch), včelársky odborník, kontrolór plemenného chovu včiel, skonštruoval jednoradový úl ležan, neskôr aj nadstavkový úl.

Obec: Breza

25. februára

140. výročie narodenia Júliusa Balla

Július Ballo (25.2.1879 v Liptovskom Mikuláši – 6.7.1947 v Dolnom Kubíne), osvetový pracovník, učiteľ, vypracoval základné smernice pre ľudové aj meštianske školy. Metodicky usmerňoval aj školstvo maďarskej národnosti na Slovensku, autorsky a ako spoluautor sa podieľal na tvorbe 17 školských učebníc, podpredseda Slovenskej ligy a člen Matice slovenskej.

Mesto: Dolný Kubín

27. február

115. výročie narodenia Jána Briššáka

Ján Briššák (27.2.1904 v Rabči – 10.1.1978 v Rabči), katolícky kňaz, prekladateľ, profesor.

Obec: Rabča

27. februára

115. výročie narodenia Jána Brišáka

Ján Brišák (27.2.1904 v Rabči - 10.1.1978 v Rabči), náboženský spisovateľ, pedagóg, literárne činný, spracoval a vydal modlitebnú knižku pre študujúcu mládež a liturgické brožúry.

Obec: Rabča

M A R E C

14. marca

110. výročie narodenia Jána Halašu

Ján Halaša (14.3.1909 v Dolnom Kubíne - 19.5.1987 v Dolnom Kubíne), pedagóg, člen Oravského národného výboru, ktorý riadil povstanie proti fašizmu na Orave, zostavil jubilejnú publikáciu 50 rokov Hviezdoslavovho gymnázia

Mesto: Dolný Kubín

17. marca

145. výročie úmrtia Jána Plecha

Ján Plech (11.5.1795 v Zemianskej Dedine – 17.3.1874 v Sučanoch), ľudovýchovník a náboženský spisovateľ, svoju ľudovýchovnú činnosť zameral na boj proti alkoholizmu, zdravotnícku osvetu, popularizáciu remesiel a poznatkov z oblasti poľnohospodárstva

Obec: Nižná

20. marec

125. výročie narodenia a 65. výročie úmrtia Antona Granatiera

Anton Granatier (20.3.1894 v Krušetnici – 6.2.1954 v Bratislave)

legionár, zakladajúci člen Demokratickej strany Slovenska, redaktor, politik

Obec: Krušetnica

26. marca

70. výročie úmrtia Žofie Thielovej

Žofia Thielová (22.6.1895 v Hornej Lehote – 26.3.1949 v Hornej Lehote), spisovateľka, publicistka, učiteľka, v medzivojnovom období uverejňovala náročnú nábožensky motivovanú poéziu, náboženské motívy spracovala aj v krátkych prózach, školských divadelných scénkach a meditáciách s didakticko-výchovným zacielením

Obec: Horná Lehota

28. marca

215. výročie narodenia Jána Hlovíka

Ján Hlovík (28.3.1804 v Párnici – 27.3.1862 v Rankovciach), kultúrny pracovník, zberateľ ľudovej slovesnosti, člen spolku Tatrín, zbieral zemplínske ľudové piesne, neskôr sa sústredil na archeológiu a matematiku

Obec: Párnica

28. marca

35. výročie úmrtia Antona Kociana

Anton Kocian (13.6.1900 v Zubercoch – 28.3.1984 v Trstenej), zberateľ flóry, ornitológ, múzejník, učiteľ, položil základy prírodopisných zbierok Oravského múzea, organizátor turistiky na Orave, autor štatútu pre chránenú krajinnú oblasť hornej Oravy, zaoberal sa aj archeológiou, spracoval turistického sprievodcu Orava (1933) a publikoval práce z oblasti ornitológie a ochrany prírody

Obec: Zuberec

29. marca

120. výročie narodenia Júliusa Dzureka

Július Dzurek (29.3.1899 vo Veľkom Čepčine – 21.5.1973 v Dolnom Kubíne), kultúrny pracovník, publicista, organizátor kultúrneho života v Dolnom Kubíne, spolu s Jégém obnovil týždenník Orava, spoluorganizátor Hviezdoslavovho Kubína

Mesto: Dolný Kubín

APRÍL

2. apríla

180. výročie úmrtia Jozefa Kubániho

Jozef Kubáni (10.1.1771 v Tvrdošíne – 2.4.1839 v Cíferi), náboženský spisovateľ, prekladateľ, príslušník bernolákovskej generácie, zakladajúci člen Slovenského učeného tovarišstva

Mesto: Tvrdošín

3. apríl

200. výročie narodenia Františka Žaškovského

František Žaškovský (3.4.1819 v Dolnom Kubíne – 2.12.1887 v Egri, Maďarsko), organista, hudobný skladateľ, pedagóg

Mesto: Dolný Kubín

3. apríla

70. výročie úmrtia Anny Hroboňovej

Anna Hroboňová (5.3.1883 vo Veličnej – 3.4.1949 v Dolnom Kubíne), osvetová pracovníčka, spisovateľka, napísala povesti a rozprávky z Oravy, interpretka ľudových piesní a balád

Obec: Veličná

4. apríla

135. výročie narodenia Jozefa Holuba

Jozef Holub (4.4.1884 v Dolnom Kubíne – 28.3.1962 v Pécsi, Maďarsko), historik, zaoberal sa vývinom župného zriadenia, hlavne ústavnoprávnym vývinom Uhorského štátu

Mesto: Dolný Kubín

7. apríl

110. výročie narodenia Ivana Ballu

Ivan Ballo (7.4.1909 v Dolnom Kubíne – 23.4.1977 v Prahe), hudobný vedec, literárny kritik

Mesto: Dolný Kubín

8. apríl

170. výročie narodenia Juraja Gogoláka-Irieviča

Juraj Gogolák-Irievič (8.4.1849 v Slanici – 31.5.1901 v Liptovských Revúcach), rímsko-katolícky kňaz, profesor, spisovateľ
Mesto: Námestovo

11. apríl

115. výročie narodenia a 30. výročie úmrtia Eduarda Oravského

Eduard Oravský (11.4.1904 v Oravskom Podzámku – 6.11.1989 Bratislava), učiteľ dejepisu a zemepisu, školský inšpektor, redaktor, výskumný pracovník, iniciátor založenia Vlastivedného múzea v Galante
Obec: Oravský Podzámok

11. apríla

50. výročie úmrtia Štefana Mušáka

Štefan Mušák (17.12.1905 v Námestove – 11.4.1969 v Námestove), verejný činiteľ, právnik, počas štúdia sa aktivizoval v študentskom hnutí, bol funkcionárom Zväzu slovenského študentstva, ako predseda zastupoval Spolok oravských akademikov v Bratislave, člen tatranského župného výboru, poslanec slovenského snemu za námestovský a trstenský okres
Mesto: Námestovo

13. apríl

105. výročie narodenia Jána Garyka Žatkuliaka

Ján Garyk Žatkuliak (13.4.1914 v Oravskej Lesnej – 28.9.1988 v Bratislave), učiteľ, redaktor, autor systému metodickej činnosti Slovenskej technickej knižnice v sieti technických knižníc
Obec: Oravská Lesná

14. apríla

15. výročie úmrtia Antona Habovštiaka

Anton Habovštiak (22.9.1924 v Krivej – 14.4.2004 v Bratislave), jazykovedec, spisovateľ pre deti a mládež, esejista, prozaik, zaoberal sa širšou problematikou lexikológie, lexikografie a štylistiky. Autorsky spracoval množstvo monografií
Obec: Krivá

18. apríla

325. výročie narodenia Juraja Ambroziho

Juraj Ambrozi (18.4.1694 v Dolnom Kubíne – 5.7.1746 v Štítniku), náboženský spisovateľ, príslušník oravského zemianskeho rodu, spolu s Danielom Krmanom spolupracoval na preklade Biblie, skladal a z nemčiny prekladal náboženské piesne
Mesto: Dolný Kubín

19. apríl

230. výročie narodenia a 160. výročie úmrtia Martina Hamuljaka

Martin Hamuljak (19.4.1789 v Or. Jasenici – 31.3.1859 v Námestove), zakladateľ Spolku milovníkov reči a literatúry slovenskej, venoval sa jazykovednému bádaniu, zhromaždil bohatú knižnicu, prispel k vydávaniu almanachu Zora
Obec: Oravská Jasenica

20. apríla

20. výročie úmrtia Jozefa Janeka

Jozef Janek (20.4.1912 vo Veličnej – 20.4.1999 vo Svätom Jure), učiteľ, metodik, publicista, navrhol využívať regionálne prvky na hodinách literatúry, autorsky spracoval

Literárnokultúrny cestopis Oravy a bol spoluautorom Slovníka nesprávnych a správnych výrazov

Obec: Veličná

22. apríl

105. výročie narodenia Jozefa Ligoša

Jozef Ligoš (22.4.1914 v Chlebniciach – 19.9.1973 v Levoči), profesor, náboženský spisovateľ, špirituál kňazského seminára v Spišskej Kapitule

Obec: Chlebnice

26. apríla

140. výročie úmrtia Andreja Ľudovíta Radlinského

Andrej Ľudovít Radlinský, pseud. Radolínsky (8.7.1817 v Dolnom Kubíne – 26.4.1879 v Kútoch), redaktor, vydavateľ, jazykovedec, náboženský spisovateľ, prívrženec štúrovskej spisovnej slovenčiny, zaslúžil sa o rozvoj slovenského časopisectva ako redaktor a vydavateľ, zakladateľ Spolku sv. Vojtecha v Trnave

Mesto: Dolný Kubín

M Á J

4. mája

85. výročie úmrtia Andreja Kavuljaka st.

Andrej Kavuljak st. (3.9.1855 v Ústí nad Oravou - 4.5.1934 v Ústí nad Oravou), poľnohospodársky publicista, zaoberal sa poľnohospodárstvom a plátenníctvom, jeho o dobytkárstve vychádzal na pokračovanie v budapeštianskych slovenských periodikách

Mesto: Trstená

10. mája

45. výročie úmrtia Jána Mackoviča

Ján Mackovič (5.7.1895 v Dolnom Kubíne – 10.5.1974 v Lake Worth, USA), funkcionár robotníckeho hnutia, redaktor, patril k dejateľom slovenského robotníckeho hnutia v USA, v rokoch 1926-37 bol redaktorom Rovnosti ľudu, resp. Ľudového denníka, funkcionár organizácie na podporu obnovenia Československej republiky Americko-slovanského kongresu

Mesto: Dolný Kubín

11. mája

180. výročie úmrtia Jána Koiša

Ján Koiš (19.3.1839 v Trstenej – 11.5.1839 v Budapešti, Maďarsko), lexikograf, člen bernolákovskej skupiny sústredenej okolo Martina Hamuljaka, zakladateľ Spolku milovníkov reči a literatúry slovenskej, rukopisne zostavil tri všeslovanské slovníky

Mesto: Trstená

11. máj

75. výročie narodenia a 5. výročie úmrtia Štefana Baláka

Štefan Balák (11.5.1944 v Lokci – 18.1.2014 v Bratislave), redaktor, básnik, spisovateľ, prekladateľ

Obec: Lokca

15. máj

150. výročie narodenia Františka Skyčáka ml.

František Skyčák ml. (15.5.1869 v Kline - 9.4.1953 Pohranice pri Nitre), politik, redaktor, podnikateľ, organizátor ľudového družstevníctva a katolíckych spolkov na Orave

Obec: Klin

20. mája

140. výročie úmrtia Petra Michala Slavomila Bohúňa

Peter Michal Slavomil Bohúň (29.9.1822 vo Veličnej – 20.5.1879 v Bielsko-Bialej, Poľsko), maliar, litograf, výtvarný pedagóg, zakladateľ národne orientovanej historickej maľby. Vďaka jeho portrétovaniu sa zachovali podoby významných kultúrnych a politických predstaviteľov štúrovského hnutia

Obec: Veličná

21. máj

140. výročie narodenia a 55. výročie úmrtia Ferdinanda Klocháňa

Ferdinand Klocháň (21.5.1879 v Pucove – 10.10.1964 v Kremnici), učiteľ, básnik, publicista

Obec: Pucov

25. mája

80. výročie úmrtia Cyrila Žuffu

Cyril Žuffa (25.5.1939 v Nižnej nad Oravou – 1.11.2000 v Martine), knihovník, napísal takmer 200 rôznych prác, bol členom Slovenskej literárnovednej spoločnosti

Obec: Nižná nad Oravou

26. mája

160. výročie narodenia Martina Pazúrika

Martin Pazúrik (26.5.1859 v Podbieli – 18.3.1977 v Liskovej), kňaz, náboženský spisovateľ

Obec: Podbiel

J Ú N

5. júna

25. výročie úmrtia Pavla Čaploviča

Pavol Čaplovič (7.3.1917 vo Veličnej – 5.6.1994 v Oravskom Podzámku), archeológ, historik, učiteľ, riaditeľ Oravského múzea Pavla Országha Hviezdoslava, zaslúžil sa o prehĺbenie a rozšírenie regionálneho výskumu na Orave

Obce: Veličná, Oravský Podzámok

7. júna

100. výročie úmrtia Jána Kršáka

Ján Kršák (15.8.1844 v Tvrdošíne – 7.6.1919 v Lutilách, okr. Žiar nad Hronoch), spisovateľ pre deti a mládež, prekladateľ, písal články s výchovnou a mravoučnou tematikou, prekladal z nemčiny

Mesto: Tvrdošín

8. júna

95. výročie narodenia Petra Škrabáka

Peter Škrabák (8.6.1924 v Dolnom Kubíne – 28.10.1996 v Dolnom Kubíne), pedagóg, dirigent, recitátor, divadelný ochotník, riaditeľ Literárneho a Oravského múzea P. O. Hviezdoslava, vybudoval Expozíciu Hviezdoslavovej Hájnikovej ženy na Slanej vode, spoluzakladateľ Hviezdoslavovho Kubína, recitátor, herec, režisér, zakladateľ a dirigent Spevokolu oravských učiteľov, ako prvému občanovi mu bola udelená Cena mesta Dolný Kubín

Mesto: Dolný Kubín

17. jún

145. výročie narodenia Ignáca Gessaya

Ignác Gessay (17.6.1874 v Tvrdošíne - 12.8.1928 v Bratislavea), učiteľ, novinár, spoluzakladateľ Slovenskej ligy v Amerike, organizátor slovenského kultúrneho života
Mesto: Tvrdošín

17. jún

110. výročie narodenia Jozefa Duraja – Slávičana

Jozef Duraj – Slávičan (17.6.1909 v Bzinách - 30.10.1975 Valaská Dubová), katolícky kňaz a básnik
Obec: Bziny

24. jún

205. výročie narodenia Jána Vedoslava Bysterského

Ján Vedoslav Bysterský (24.6.1814 v Dolnom Kubíne – 30.4.1871 Jánošík), básnik, prekladateľ, evanjelický farár, organizátor v štúrovskom hnutí, člen spolku Tatrín
Mesto: Dolný Kubín

J Ú L

3. júla

110. výročie narodenia Jozefa Augusta Mikuša

Jozef August Mikuš (3.7.1909 v Krivej – 19.5.2005 v Krivej), prozaik, autor literatúry faktu, autor historických a politických štúdií, diplomat
Obec: Krivá

9. júla

85. výročie narodenia Vlada Medzihradského

Vlado Medzihradský (9.7. 1934 Liptovská Ondrašová), publicista, fotograf oravskej krajiny, organizátor turizmu na Orave, riaditeľ Okresnej správy cestovného ruchu v Dolnom Kubíne, zúčastnil sa na mnohých fotografických výstavách a získal viacero ocenení
Mesto: Dolný Kubín

11. júla

220. výročie narodenia Aristida Abafiho

Aristid Abafi (11.7.1799 Horná Lehota - 15.6.1861 Budapešť), stoličný hodnostár, statkár, s bratom Augustínom propagoval v rámci Učenej spoločnosti oravskej zakladanie vzorových hospodárstiev a moderne riadené hospodárstvo
Obec: Horná Lehota

12. júla

90. výročie narodenia Petra Faltína

Peter Faltín (12.7.1929 vo Veličnej - 4.4.1981 Bad Homburg) muzikológ, hudobný kritik, pedagóg hudobno-teoretických predmetov, sociológ
Obec: Veličná

16. júla

120. výročie narodenia Heleny Hegerovej – Novákovej

Helena Hegerová – Nováková (16.7.1899 v Dolnom Kubíne – 27.1.1983 v Dolnom Kubíne), múzejníčka, učiteľka, publicistka, propagátorka diela P. O. Hviezdoslava, v rokoch 1957-1970 riaditeľka múzea P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne.
Mesto: Dolný Kubín

31. júla

160. výročie narodenia a 85. výročie úmrtia Ferka Urbánka

Ferko Urbánek (31.7.1858 vo Vsetíne – 10.12.1934 v Bratislave) dramatický spisovateľ, básnik, publicista, pôsobil v D. Kubíne a organizoval kultúrny život na Orave.

Mesto: Dolný Kubín

AUGUST

1. augusta

125. výročie narodenia Jozefa Daňka

Jozef Daňko (1.8.1894 v Dlhej nad Oravou), publicista, farár

Obec: Dlhá nad Oravou

5. augusta

10. výročie úmrtia Juraja Schürgera

Juraj Schürger (1924 v Rožňave – 5.8.2009 v Tvrdošíne), zberateľ výtvarných diel, majiteľ galérie, umelecký rámar, blízky spolupracovníkom a rodinným priateľom národnej umelkyne Márie Medveckej a jej manžela Ctibora Belana, zakladateľ prvej súkromnej galérie na Orave

Mesto: Tvrdošín

13. augusta

130. výročie narodenia Emila Joštiaka

Emil Joštiak (13.8.1889 v Oravskom Podzámku – Dolnej Lehote - 23. 9. 1962 v Senici), učiteľ, dirigent Spevokolu oravských učiteľov, včelár, zaviedol chov včelej matky pre horské oblasti, venoval sa liečeniu včelých chorôb

Obec: Oravský Podzámok

15. augusta

175. výročie narodenia a 100. výročie úmrtia Jána Kršáka

Ján Kršák, pseudonym Ján Slavofub Kršák (15. 8. 1844 v Tvrdošíne - 7. 6. 1919 v Lutile), spisovateľ pre deti, prekladateľ, katolícky kňaz

Mesto: Tvrdošín

18. augusta

85. výročie narodenia Jána Johanidesa

Ján Johanides (18.8.1934 v Dolnom Kubíne – 5.6.2008 v Šali), popredný predstaviteľ slovenskej modernej prózy, predstaviteľ Mladej tvorby, preklady jeho próz vyšli v angličtine, češtine, nemčine a francúzštine

Mesto: Dolný Kubín

21. augusta

185. výročie narodenia Štefana Košťalika

Štefan Košťalik (21.8.1834 v Bobrove – 19.7.1901 Spišské Podhradie), národnokultúrny pracovník, mecén, profesor, kňaz matičný pracovník

Obec: Bobrov

21. augusta

235. výročie úmrtia Jozefa Bencúra

Jozef Bencúr (28.2.1728 v Jasenovej – 21.8.1784 v Bratislave), odborný spisovateľ, učiteľ, prívrženec osvietenského absolutizmu, spolupracovník Adama Františka Kollára, za vedeckú prácu bol odmenený Máriou Teréziou.

24. augusta

115. výročie narodenia Mila Urbana

Milo Urban, vlastným menom Milan Anton Urban (nar. 24.8.1904 v Rabčiciach – 10.3.1982 v Bratislave), prozaik, prekladateľ, novinár, jeden z najprekladanejších slovenských autorov.
Obec: Rabčice

S E P T E M B E R

7. septembra

310. výročie narodenia Andreja Abrozi

Andrej Ambrozi (7.9.1709 v Dolnom Kubíne – 1770 v Paludzi), náboženský spisovateľ, básnik, hudobný skladateľ
Mesto: Dolný Kubín

8. septembra

140. výročie úmrtia Ľudovíta Medzihradského

Ľudovít Medzihradský (28.5.1807 v Leštínach – 8.9.1879 v Leštínach), botanik, učiteľ, písal divadelné hry, ktoré zostali v rukopise, vydal maďarskú gramatiku pre slovenských žiakov
Obec: Leštiny

15. septembra

85. výročie úmrtia Andreja Bážika

Andrej Bážik, pseud. Strýčko Oravec, Ondrej Spádovský, Fraňo O. Fémsky, Lomperdibus (19. 6. 1866 v Zuberco – 15. 9. 1934 v Liesku), ľudovúchovný spisovateľ, začiatkom 20. storočia vydal desať ročníkov Veľkého kresťanského kalendára pre dom a Hospodárstvo
Obec: Liesek

22. septembra

59. výročie narodenia Antona Habovštiaka

Anton Habovštiak (22.9.1924 v Krivej – 14.4.2004 v Bratislave), jazykovedec, spisovateľ pre deti a mládež, esejista, prozaik, zaoberal sa širšou problematikou lexicológie, lexicografie a štylistiky. Autorsky spracoval množstvo monografií
Obec: Krivá

O K T Ó B E R

2. októbra

110. výročie narodenia Margity Figuli

Margita Figuli (2.10.1909 vo Vyšnom Kubíne – 27.3.1995 v Bratislave), spisovateľka, prekladateľka, národná umelkyňa
Obec: Vyšný Kubín

4. októbra

75. výročie narodenia Ľubomíra Schrameka

Ľubomír Schramek (4.10.1944 v Trenčíne - 23.11.2007 v Dolnom Kubíne), redaktor, satirik, autor množstva rozhlasových hier, scénok a desiatok rozhlasových fíčrov, laureát niekoľkých literárnych cien
Mesto: Dolný Kubín

5. októbra

130. výročie narodenia Vendelína J. Tylku

Vendelín J. Tylka (5.10.1889 v Námestove – 1977 v Chicagu, USA), novinár, redaktor, tlačiar, zakladateľ firmy Tylka Brothers Press, zapájal sa do spolkového života slovenských krajanov v USA, zakladateľ slovenského katolíckeho týždenníka Osadné hlasy

Mesto: Námestovo

9. októbra

290. výročie úmrtia Samuela Matthaedesa

Samuel Matthaedides (1690 vo Veličnej-Revišnom – 9.10.1729 v Prešove), pedagóg, profesor rétoriky a rektor prešovského kolégia

Obec: Veličná

11. októbra

105. výročie narodenia Márie Medveckej

Mária Medvecká (11.10.1914 v Tvrdošíne – 23.4.1987 v Bratislave), maliarka, národná umelkyňa

Mesto: Trstená

22. októbra

100. výročie narodenia Ondreja Metoda Luckého

Ondrej Metod Lucký (22.10.1919 v Trstenej – 13.7.2008), kňaz, spisovateľ, básnik a dramatik, jeho dielo patrí k závažným literárnym činom v našom písomníctve

Mesto: Trstená

22. októbra

105. výročie narodenia Ladislava Zajaca

Ladislav Zajac (22.10.1914 v Krivej – 22.6.1991 v Kátlovce pri Jaslovských Bohuniciach), dekan, publicista, okrem písania rád maľoval a hral na organe a harmonike

Obec: Krivá

22. októbra

225. výročie narodenia Andreja Žaškovského

Andrej Žaškovský (22.10.1794 v Žaškove – 18.4.1866 v Egri), zberateľ slovenských ľudových piesní z Oravy, učiteľ, organista,

Obec: Žaškov

25. októbra

75. výročie úmrtia Štefana Mnoheľa

Štefan Mnoheľ, pseud. Kopiecky, Trúchlohorský (30.7.1876 v Novoti – 25.10.1944 v Poprade), politik, redaktor, kňaz, signatár martinskej Deklarácie slovenského národa, člen delegácie na mierovej konferencii v Paríži

Obec: Novotí

26. októbra

125. výročie narodenia Jána Trégera

Ján Tréger (26.10.1894 v Párnici – 22.6.1957 v Bratislave), lekár-dermatovenerológ, pedagóg

Obec: Párnica

26. októbra**130. výročie úmrtia Štefana Radlinského**

Štefan Radlinský (29.12.1822 v Dolnom Kubíne – 26.10.1889 v Lipnici Malej, Poľsko), národnokultúrny dejateľ, teológ, podporovateľ hodžovsko-hattalovskej úpravy spisovnej slovenčiny

Mesto: Dolný Kubín

31. októbra**205. výročie narodenia Ondreja Brózik**

Ondrej Brózik (31.10.1814 v Partizánskej Ľupči - 12.3.1883 vo Veličnej), verejný a osvetový pracovník, aktívny zakladajúci člen Matice slovenskej, podporovateľ Štúrovej spisovnej slovenčiny

Obec: Veličná

NOVEMBER**1. novembra****100. výročie úmrtia Blažeja Bullu**

Blažej Bulla (19.5.1852 v Ústí nad Oravou – 1.11.1919 v Martine), architekt, folklorista, projektoval Národný dom v Martine, zaujímal sa o ochotnícke divadlo a hudbu, zapojil sa do práce v Slovenskom spevokole, skomponoval okolo 300 zborových skladieb

Mesto: Trstená

4. novembra**55. výročie úmrtia Heleny Turcerovej-Devečkovej**

Helena Turcerová-Devečková, pseud. Dr. H. Deová (18.2.1886 v Slovanoch – 4.11.1964 v Bratislave), literárna historička, prekladateľka, profesorka, od roku 1915 žila v Jasenovej a pôsobila ako profesorka slovenčiny, francúzštiny a nemčiny na obchodnej škole v Dolnom Kubíne, preložila do slovenčiny základné diela francúzskej a ruskej literatúry

Obec: Jasenová

10. novembra**155. výročie narodenia Jána Vávru**

Ján Vávra, pseud. V. Kopaničiar, Závaďan (10.11.1864 v Turej Lúke– 17.4.1960 v Jasenovej), botanik, pedagóg, výborný znalec Choča a jeho flóry, autor Etymologického slovníka a Botanického slovníka, zaoberal sa aj včelárstvom, liečivými rastlinami

11. novembra**160. výročie narodenia Jána Cimráka**

Ján Cimrák (11.11.1859 vo Veličnej – 1.6.1926 v Sielnici), kultúrny pracovník, evanjelický kňaz, písal príležitostné básne pod menom Bralský a Dolský, vypomáhal vo veličnianskej škole učiteľovi J. Šípkovi

Obec: Veličná

11. novembra**120. výročie narodenia Jána Martina Novackého**

Ján Martin Novacký (11.11.1899 v Tvrdošíne - 19. 8. 1956 v Sliači), botanik, univerzitný profesor, popri pedagogickej práci sa venoval výskumu a spracovaniu flóry v oblasti Hornej Nitry, Malej Fatry a prírodnej rezervácie Šúr , spoluzakladateľ Botanickej záhrady UK v Bratislave a priekopník kodifikovania slovenskej botanickej terminológie

11. novembra

210. výročie narodenia Juraja Matúšku

Juraj Matúška (11.11.1809 v Dolnom Kubíne – 24.2.1898 v Liptovskom Mikuláš), evanjelický farár, sudca, národný buditeľ

Mesto: Dolný Kubín

15. novembra

100. výročie narodenia a 20. výročie úmrtia Jozefa Pavloviča

Jozef Pavlovič (15.11.1919 v Kraľovanoch – 11.6.1999), vysokoškolský profesor, dekan Drevárskej fakulty vo zvolene, autor vedeckých publikácií.

Obec: Kraľovany

17. novembra

105. výročie narodenia Pavla Olivu

Pavol Oliva, pseud. Ivo Martinovič, Milo Juršičov, Paľo U. Oliva (17.11.1914 v Kátlovciach – 1.3.1941 v Poprade), básnik, do novembra 1939 pôsobil ako kaplán vo Veličnej, patril k príslušníkom mladej generácie katolíckej moderny, literárne začal tvoriť v Trnave, kde jeho tvorbu usmerňoval Rudolf Dilong .

Obec: Veličná

19. novembra

55. výročie úmrtia Dezidera Rexu

Dezider Rexa (28.2.1872 v Budapešti – 19.11.1964 v Budapešti), historik, spisovateľ, archivár, v rokoch 1902-1910 pôsobil ako knihovník Čaplovičovej knižnice v Dolnom Kubíne (1902-10), knižne publikoval prácu o nástenných maľbách na Oravskom hrade Az árvai vár falképei, zaslúžil sa o skatalogizovanie knižničných fondov Čaplovičovej knižnice.

Mesto: Dolný Kubín

20. novembra

260. výročie narodenia Mikuláš Zmeškal

Mikuláš Zmeškal (20.11.1759 v Leštínach – 23.6.1833 vo Viedni), hudobný skladateľ, violončelista, úradník, venoval sa skladbe komornej hudby, z jeho korešpondencie s Beethovenom sa zachovalo okolo 150 listov.

Obec: Leštiny

22. novembra

50. výročie úmrtia Kolomana Novackého

Koloman Novacký (24.5.1897 v Tvrdošíne – 22.11.1969 v Bojniciach). včelársky odborník, patril k organizátorom slovenského včelárstva, pričínal sa o rozvoj plemenného chovu včiel na Slovensku, viedol kurzy chovu včelích.

matiek, odchoval kmeň Elena.

Mesto: Tvrdošín

DECEMBER

1. decembra

170. výročie narodenia Jozefa Štefanicu

Jozef Štefanica (1.12.1849 v Zázrivej – 10.2.1917 v Krivej), katolícky kňaz, publicista, etnograf, člen Muzeálnej slovenskej spoločnosti, pôsobil ako farár v Krivej.

Obce: Zázrivá, Krivá

2. decembra

120. výročie úmrtia Mikuláša Sontága

Mikuláš Sontága (11.8.1843 v Dolnom Kubíne – 2.12.1899 v Starom Smokovci), lekár, botanik, venoval sa balneológii, botanike, medicíne, klimatológii, meteorológii, výskumu, priekopník praktickej klimatoterapie vo Vysokých Tatrách, ako prvý v Uhorsku zaviedol zimnú liečbu v Tatrách. Zaslúžil sa o poznanie flóry Oravy, vydal prvého tatranského turistického sprievodcu (1885)

Mesto: Dolný Kubín

4. decembra

125. výročie narodenia Jozefa Dutku

Jozef Dutka (4.12.1894 v Podbieli – 19.3.1977 v Ružomberku), učiteľ, dirigent Spevokolu oravských učiteľov, hudobný organizátor

Obec: Podbiel

11. decembra

50. výročie úmrtia Jána Vávru ml.

Ján Vávra ml. (10.3.1900 v Jasenovej – 11.12.1969 v Bratislave), elektrotechnický inžinier, pedagóg, zakladateľ Elektrotechnickej fakulty SVŠT v Bratislave, na ktorej bol profesorom.

Obec: Jasenová

13. decembra

100. výročie úmrtia Adolfa Medzihradského

Adolf Medzihradský (2.4.1835 v Leštínach – 13.12.1919 v Dolnom Kubíne), učiteľ, osvetový pracovník, ovplyvnil tvorbu P. O. Hviezdoslava, zaslúžil sa o jeho slovenské národné prebudenie, patril k zakladajúcim členom Matice sloven.skej, spevokolu a vzájomnej pomocnice, organizátor ochotníctva v Dolnom Kubíne

Obec: Leštiny

Mesto: Dolný Kubín

15. decembra

120. výročie narodenia Mateja Stanislava Murína

Matej Stanislav Murín (15.12.1899 v Námestove - 4.11.1977 v Bratislave) podnikateľ, publicista, podieľal na rekonštrukcii žilinskej továrne na výrobu celulózy, od roku 1936 bol nórskym konzulom v Bratislave.

Mesto: Námestovo

27. decembra

260. výročie narodenia a 210. výročie úmrtia Andreja Kraľovanského

Andrej Kraľovanský (27.12.1759 v Kraľovanoch – 14.11.1809 v Šoproni v Maďarsku), pedagóg, literárny pracovník, prírodovedec a entomológ, autor latinsky písanej učebnice prírodopisu, v ktorej okrem latinských, maďarských a nemeckých názvov uvádzal aj slovenské názvy živočíchov, rastlín a minerálov.

Obec: Kraľovany